

อ่านจดหมายข่าวต้นคิด
ทึ่งเล่ม! ที่นี่!

New ฉบับพฤษภาคม 51

จากคอลัมน์ เรื่องเด่น จดหมายข่าวรายเดือนประจำเดือนพฤษภาคม 2551
ผลิตโดย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ www.hiso.or.th

0.7 องศา ... ร้ายกว่าที่คุณคิด

ตัวเลข 0.7 ดูช่างน้อยนิด แต่หากตัวเลขนี้เป็นค่าระบุรเด็บอุณหภูมิที่ตามด้วยหน่วยเซลเซียส นั่นหมายถึง การนำไปสูตรเปลี่ยนแปลงอย่างมหันต์

โครง ฯ กล่าวว่าร่างกายของคนเรานั้นมีอุณหภูมิเฉลี่ยในภาวะปกติอยู่ที่ 37 องศาเซลเซียส แต่เมื่อได้อุณหภูมิขึ้นเพียงเล็กน้อย แค่ 0.5 องศา ภาวะคุกคามจากการเป็นไข้และความไม่สบายหนาแน่นgraveขึ้นทันที

และเมื่อมีการค้นพบว่า ในช่วง 150 ปีที่ผ่านมา อุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกที่เคยอยู่ที่ 14 องศาเซลเซียส ซึ่งต่ำกว่าร่างกายมนุษย์มากกว่าเท่าตัว ได้ขึ้นสูงขึ้นไปถึง 0.7 องศาเซลเซียส จนอาจเรียกได้ว่า “โลกกำลังเป็นไข้” อะไรจะเกิดขึ้นกับความเป็นไปในโลกที่ไม่มีอะไรให้ซ้อมแซมในนี้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับมนุษย์?

ใน “รายงานสุขภาพคนไทย 2551” ซึ่งจัดทำโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม แผนงานระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้รวบรวมอาการหลังโลกป่วยเป็นไข้ ที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ไว้มาเสนอดังนี้

การเผชิญหน้าภัยพิบัติบ่อยครั้งกว่าที่เคย

สิ่งหนึ่งที่จะตามมากับภาวะโลกร้อนก็คือ สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่งผลให้เกิดลมพายุ อากาศผิดปกติ และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มความรุนแรงขึ้นกว่าในอดีต

ปรากฏการณ์เหล่านี้ ได้แก่ น้ำท่วม ความแห้งแล้ง อุณหภูมิที่ขึ้นลงอย่างไม่ปราณีปราศัย การเกิดคลื่นความร้อน พายุ และไฟป่า ซึ่งล้วนแต่นำไปสู่ความเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิตและการบาดเจ็บของผู้คนทั่วโลกอย่างมหาศาล ดังกรณีของพายุไต้ฝุ่น “ทุเรียน” ที่พัดถล่มเมืองบิโคล ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อเดือนธันวาคม 2549 ทำให้มีผู้เสียชีวิต 1,200 คน หรือกรณีพายุไซโคลน “ซิดร์” ที่ถล่มบังคลาเทศในปีถัดมา คร่าชีวิตผู้คนไปถึง 3,000 คน

“โลกร้อน” จึงไม่เพียงแต่ทำให้ร้อน แต่ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ทั่วทั้งโลกอย่างรุนแรงยิ่ง

ตารางแสดงความถี่ของการเกิดภัยพิบัติธรรมชาติในระดับที่รุนแรงกว่าปีกติ พ.ศ. 2493 – 2544

ประเภทภัยพิบัติ	2493-2502	2503-2512	2513-2522	2523-2532	2533-2544
พายุ	59	121	121	207	300
ไฟป่า	0	4	11	25	54
คลื่นยักษ์	2	5	2	3	12
ดินถล่ม	11	15	34	63	114
แมลงรบกวน	0	1	6	43	13
น้ำท่วม	50	11	170	276	489
ทุพภิกขภัย	0	2	4	11	45
อุณหภูมิสูงจัด	4	10	9	19	70
โรคระบาด	0	31	44	86	317
แห้งแล้ง	0	52	120	177	195

ที่มา: The Center for Health and Global Environment, Harvard Medical School, 2005.

โรคติดต่อแพร่ระบาดหนักกว่าเดิม

วงการวิทยาศาสตร์ยอมรับแล้วว่าภาวะโลกร้อนและอุณหภูมิที่สูงขึ้นทำให้สิ่งมีชีวิตที่เป็นพาหะของโรคติดต่อบางชนิดเพิ่มจำนวนเร็วขึ้น ทำให้เกิดการแพร่ระบาดหนักกว่าเดิม ด้วยการสำคัญตัวหนึ่งก็คือ ยุง สายพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคระบาดร้ายแรงหลายชนิด ทั้งมาลาเรีย ไข้เลือดออก แมลงวัน ซึ่งเป็นพาหะโรคอุจจาระ ร่างและหัวตกรอย หนู ซึ่งเป็นตัวนำโรคคลีฟู และโรคอื่น ๆ อีกหลายชนิด

ตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโลกร้อนกับการแพร่ระบาดของโรคร้าย ก็คือ รายงานการระบาดของโรคมาลาเรียและไข้เลือดออกในพื้นที่มีความสูงเกินกว่าระดับที่ยุงพาหะของโรคสามารถมีชีวิตอยู่ได้

รายงานการศึกษาของศูนย์ศึกษาสุขภาพกับสิ่งแวดล้อมของโลก วิทยาลัยแพทยศาสตร์เจ้าวาร์ด ระบุว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในพื้นที่สูงของหลายภูมิภาค เช่น แอฟริกาตะวันออก แอฟริกากลาง และตินามิเร็กินา เอเชีย สาเหตุของการระบาดในพื้นที่ที่ไม่เคยพบมาก่อน เป็นเพราะปักติยุงพาหะของโรคมีชีวิตอยู่ได้เฉพาะพื้นที่ความสูงไม่เกิน 1,000 เมตร แต่ในช่วงเวลา 30 ปีที่ผ่านมา มีการพบยุงพาหะเหล่านี้ที่ความสูงระดับ 1,700-2,200 เมตร เพราะภาวะโลกร้อนทำให้อากาศในที่สูงอุ่นพอที่ยุงเหล่านี้จะมีชีวิตอยู่และแพร่พันธุ์ได้

นอกจากนี้ การเกิดภัยพิบัติบ่อยครั้งกว่าเดิมยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาดควบคู่กันไปด้วย ดัง “ลูกโซ่” ดังกราฟของประเทศไทย ที่มีอัตราการป่วยด้วยโรคมาลาเรียเพิ่ม 4-5 เท่า หลังเกิดน้ำท่วมใหญ่ เพราะเมื่อน้ำท่วมลดลง จะเกิดน้ำขังตามแอ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ มากมาย กลายเป็นที่เพาะพันธุ์อย่างดี บัญชาโรคร้ายแรงที่มีอยู่เป็นพาหะระบาดหนักໄล่หลังน้ำท่วมเช่นนี้ กลายเป็นสถานการณ์ที่พบบ่อยขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงปีหลัง ๆ

ตารางแสดงโรคที่อาจแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็วกว่าเดิมในภาวะโลกร้อน

ชื่อโรค	สัตว์พาหนะนำโรค
ภาพโรค	หนู, กระต่าย, กระรอก
โรคลี้หนู	หนู, สุนัข, โโค, กระนือ, สุกร, สัตว์ป่า อื่นๆ
มีรันทัยพัลส์	หนู
อันตาไวรัส	หนูตามท้องนา
พิษสุนัขบ้า	สุนัข, แมว, กระรอก, กระแต, ค้างคาว
ไข้หมูกัด	หนู
มาลาเรีย	ยุงกันปล่อง
ไข้เลือดออก	ยุงลาย
โรคเท้าช้าง	ยุงเสือ, ยุงลายป่า
ไข้สมองอักเสบ	ยุงรำคาญ, นก, หนู
อหิวạตโกรด/อุจาระร่วง	แมลงวัน
เจียบพลัน	
ไข้สมองอักเสบ (นิปปานไวรัส)	ค้างคาว, หนู
ไข้สมองอักเสบ (เวสต์ไนล์ไวรัส)	นก, ยุง
ไข้เลือดออกอีโบลา	ลิงชิมแปนซี, ค้างคาว, หนู

ที่มา : นรินี เรืองหนู นสพ.มติชน, .2550

คลื่นความร้อนดุกความสุขภาพ

นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่า “คลื่นความร้อน” ที่เกิดตีขึ้น และมีอานุภาพผลกระทบต่อสุขภาพถึงขั้นคร่าชีวิตผู้คน กว่าครึ่งแสนในช่วงที่ผ่านมาเกี่ยวข้องกับภาวะโรคร้อน

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดคลื่นความร้อนรุนแรงตีขึ้น แต่ละครั้งส่งผลต่อชีวิตคนนับพันนับหมื่น ทั้งใน เอเชีย ออสเตรเลีย อเมริกา และยุโรป

ครั้งที่ผู้คนจดจำอย่างยากจะลืมเลือนก็คือคลื่นความร้อนที่ปีก柱ุ่มหลาบประเทศไทยปี 2546 ซึ่งอุณหภูมิขึ้นสูงสุดเป็นประวัติการณ์ถึงกว่า 40 องศาเซลเซียส มีคนตายมากกว่า 52,000 คน และยังเกิด ที่อินเดียในปีเดียวกันนั้นด้วย โดยมีอุณหภูมิสูงถึง 45-49 องศาเซลเซียส ทำให้มีผู้เสียชีวิต 1,600 คน

เหยื่อสำคัญของการเกิดคลื่นความร้อนแต่ละครั้งก็คือ เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ที่กำลังเจ็บป่วย เพาะสภាព ดังกล่าวทำให้ร่างกายสูญเสียน้ำและพลังงานไปมากกว่าปกติ อีกทั้งทำให้สภาพแวดล้อมเลวลง เพิ่มปริมาณผุ่น ละอองในอากาศ และมีความชื้นในอากาศต่ำ ซึ่งเป็นอันตรายต่อระบบหายใจ ปอด และการหมุนเวียนโลหิต

นอกจากผลกระทบในรูปของคลื่นความร้อน เมื่อโลกร้อนขึ้นยังทำให้ผู้คนมีโอกาสเกิดภาวะลมแดดสูงขึ้น อาการดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อคนรักสุขภาพที่ชอบเล่นกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กีฬากลางแจ้ง

ຖຸພວກິຂໍກັຍຈາກສກພວດລ້ອມແປປຣວນ

ອຸນຫກຸມທີ່ສູງຂຶ້ນ ຄວາມແຮ່ງແລ້ງ ຮ້ອຒຟນທີ່ຕົກໜັກເກີນຂາດ ທຳໄໜ້ປະເກຣດທີ່ເສີ່ງຕ່ອງການເຈັບປ່າຍໄດ້ຈ່າຍເຊັ່ນ ເດືອນແລະຜູ້ສູງອາຍຸໄດ້ຮັບຜລກຮະບບຍ່າງມາກ ແລະຄນທີ່ເຈັບປ່າຍຍູ້ແລ້ວກີມໂອກາສເຈັບປ່າຍໜັກຂຶ້ນໄປຈານລຶ່ງກັນເສີ່ງຊີວິດໄດ້ ດັກຮົນຂອງຄລື່ນຄວາມຮັນທິກ່ລ່າວໄປນິຕອນດັນ

ເມື່ອໂລກຮັນຂຶ້ນຍັງທ່າໄໜ້ໄຟປ່າຍທີ່ເກີດຍູ້ເປັນເນື້ອນຈີໃນຮະຍ່າລັ້ງ ຈີ ມີຄວາມຮຸນແຮງມາກຂຶ້ນແລະດັບຍາກຍິ່ງກວ່າເດີມ ທຳໄໜ້ເກີດສກພວດຄວາມເສີ່ງຫາຍແພໄພສາລ ຄວ້າແລະເຂົ້າມາຈາກໄຟປ່າເປັນອັນດຽຍຕ່ອງຮະບບທາງເດີນຫາຍໃຈ ແລະ ທຳໄໜ້ເກີດຄວາມຮະຍາຍເຄື່ອງຕ່ອດວັດຕາ ເໜື່ອນທີ່ເກີດຂຶ້ນເມື່ອຄົງກົງຮົນເກີດໄຟປ່າຮຸນແຮງນານນັບເດືອນທີ່ປະເທດອິນໂດນີເຊີ່ມເມື່ອປີ 2540-2541 ທີ່ກຳໄໜ້ມີຜູ້ປ່າຍດ້ວຍໂຮດເກີ່ມກັບທາງເດີນຫາຍໄຈແລະດາເປັນຈຳນວນມາກ

ນອກຈາກນີ້ ຄວາມແຮ່ງແລ້ງຍັງໄໝເປັນຜລີ້ຕ່ອງການທ່ານການຮັບຮັດສົນໃຈ ສິ່ງທີ່ຈະເກີດຕາມມາດີການຂາດແຄລນອາຫານ ສັງຜລກຮະບບຕ່ອງກາວະໂກຈ່າການແລະສຸຂພາພໂດຍຮ່ວມຂອງພລ ໂລກໃນທີ່ສຸດ ໂດຍເລັກທີ່ຍິ່ງໃນກຸ່ມປະເກຣດທີ່ຢາກຈານ

ເຫັນໄໝວ່າເພີ່ງແກ່ອຸນຫກຸມໃນໂລກໃບນີ້ສູງຂຶ້ນເພີ່ງ 0.7 ອົງຄາເຊີ່ມເສີ່ງຫາຍ ກີ່ທຳໄໜ້ “ສຸຂກວະ” ຂອງມຸນໜີ່ຍ່າຍື່ອ ພລິກັນໄດ້ອ່າຍ່າມທ່ານລ

ຈະທ່ານຍ່າງໄຣໃຫ້ດ້າເຄຣະທີ່ສື້ນ້ຳເຈີນໃບນີ້ເປັນຜົນພິພາກທີ່ຮ່ວມເຍັນພາສຸກ...ເຊື່ອວ່າຄຳຕອນດັ່ງໄດ້ໄໝຍາກ ສິ່ງທີ່ທ້າທາຍຍູ້ທີ່ການເຮີ່ມຕໍ່ແລ້ງມືອຳທຳແລະຮັກໝາວຄວາມຕ່ອນເໜື່ອໃຫ້ສິ່ງທີ່ສຸດມາກວ່າ....

ບອກກ່ລ່ວ...

ຈະຫາຍ່າວ “ຕັນຄິດ” ຕັ້ນໄມ້ແໜ່ງຄວາມຕິດ ທີ່ບໍ່ເປັນເພັນມາຈາກຄວາມຮູ້ແລະຂໍອມລັດຕັນສຸກພວດ ໂດຍສ່ວນໜຶ່ງ ເປັນຜລັດຕາການທ່າງໝາຍຂອງແພນງານພົມນາຮະບບບໍ່ຂໍອມູລ່າງວ່າສາຮ່າງສຸກພວດ ຂຶ້ງຍູ້ກ່າຍີ່ໄຕ ສາກັນວິຈິຍຮະບບກາຮຣະເສຸ່ງ (ສວຣສ.) ໂດຍໄດ້ຮັບການສັນບສຸນນາຈາກສຳນັກງານກອງທຸນສັນບສຸນນາການສ້າງເສົ່າມສົ່ງສຸກພວດ (ສສ.) ເພື່ອພັດຕັນແລະສັນບສຸນນາການພັດຕັນຮໍ່ຂໍອມູລ່າງວ່າສາຮ່າງສຸກພວດຂອງປະເທດ ຮົມທັງການນໍາຂໍອມູລ່າງວ່າສາຮ່າງສຸກພວດທີ່ມີຢູ່ມາສື່ອສາຮ່າງສຸກຮ່າງນະ ແລະໃຊ້ປະໂຍ່ຍືນໃນການພັດຕັນຮໍ່ຂໍອມູລ່າງວ່າສຸກພວດຂອງກາດສ່ວນທີ່ກີ່ຍົວຂ້ອງ ແລະອີກສ່ວນທີ່ນີ້ແປ່ງການຮ່ວມມືການກ່ຽວຂ້ອງກັງກັນການສ້າງສຸກພວດຈາກແລ້ງຄວາມຮູ້ຕ່າງໆ ເພື່ອນໍາເສັນອກາພສະກ່ອນກາງສຸກພວດ ອັນຈະນໍາໄປສູ່ການສ້າງສຸກພວດຕ່າງໆ ເພື່ອນໍາເສັນອກາພສະກ່ອນກາງສຸກພວດ ໂດຍເນັ້ນໄປທີ່ການສ້າງບກສຽງເຫັນຄວາມຮູ້ທີ່ສາມາດຕ່ອຍອືດໄດ້ ຮົມທັງການປະຍຸກຕີໃຊ້ຄວາມຮູ້ໃນຮັບຮັດປະຊາທິກ່າວໄປ ແລະການໃຊ້ຂໍອມູລ່າງວ່າສຸກຮ່າງນະ ມາກກ່າວ່າການພື້ນຈຳຄວາມຄຸກຕ້ອງຂໍອມູລ່າງວ່າສຸກຮ່າງນະ

ດູ້ຂໍອມູລ່າງວ່າມີດີໃນ www.hiso.or.th

ສັນຕະພາບສາມາຊີກ ຮ້ອຒຟດຕ່ອງ “ຕັນຄິດ”

ຕູ້ປະ.2 ປະມົບ.ປະດິພທັນ 10404

ໂທຮັບທັບທີ່ 02-668-2854 ໂທຮສາຣ. 02-241-0171

ອີເມວລ : info@tonkit.org ເວັບໄຊຕີ່ www.tonkit.org

